

Tytuł: Dojrzwowanie w pigu?ce / Puberty in a pill

S?owa kluczowe: GONADY HORMONY P?CIOWE DOJRZEWANIE

Keywords: GONADS SEX HORMONES PUBERTY

Autorzy:

Karolina Skrzy?ska - Katedra i Klinika Pediatrii i Endokrynologii Dzieci?cej, Wydzia? Lekarski w Katowicach, ?l?ski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Agnieszka Zachurzok - Katedra i Klinika Pediatrii i Endokrynologii Dzieci?cej, Wydzia? Lekarski w Katowicach, ?l?ski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Streszczenie:

Prawid?owo przebiegaj?ce dojrzwowanie jest d?ugotrwa?ym procesem, który rozpoczyna si? pomi?dzy 8 a 13 rokiem ?ycia u dziewcz?t oraz mi?dzy 9 a 14 rokiem ?ycia u ch?opców. O? podwzgórzowo-przysadkowo-gonadalna odpowiada za jego regulacj? oraz warunkuje osi?gni?cie p?odno?ci przez pocz?tkowo niedojrza?y do rozrodu organizm. Zaburzenia dojrzwowania mo?na rozpatrywa? zarówno w aspekcie jego przedwczesnego, jak i opó?nionego pojawienia si? oraz nieprawid?owego przebiegu. Przedwczesne dojrzwowanie nale?y rozpozna? wtedy, gdy pojawiaj? si? jakiegokolwiek drugorz?dowe cechy p?ciowe u dziewczynek poni?ej 8 r.?, a u ch?opców poni?ej 9 r.?. W?ród przyczyn takiego stanu znajduj? si? tzw. ?agodne warianty przedwczesnego dojrzwowania o nieznaney etiopatogenezie, do których zaliczamy przedwczesny rozwój gruczo?ów piersiowych, przedwczesny rozwój ow?osienia p?ciowego i przedwczesne miesi?czkowanie. Z kolei o opó?nionym dojrzwowaniu mówimy wówczas, gdy u dziewcz?t nie stwierdza si? rozwoju gruczo?ów piersiowych po 13 r.?, natomiast u ch?opców nie obserwuje si? powi?kszenia obj?to?ci j?der powy?ej 3 ml po 14 r.?. Zazwyczaj jest to spowodowane konstytucjonalnym opó?nieniem wzrostu i rozwoju, ale zawsze nale?y rozwa?y? tak?e patologiczne przyczyny takiego stanu. Diagnostyka i leczenie zaburze? dojrzwowania jest trudne, wymaga wnikliwego zebrania wywiadu, dok?adnego badania podmiotowego oraz przeprowadzenia odpowiednich testów laboratoryjnych, a cz?sto tak?e bada? obrazowych.

Abstract:

Normal puberty is a long-term process that begins between 8 and 13 years of age in girls and between 9 and 14 years of age in boys. The hypothalamic-pituitary-gonadal axis regulates puberty and reproduction of the initially immature organism. Both premature and delayed puberty are observed. The premature puberty should be diagnosed when there are any secondary sexual characteristics in girls under 8 years of age and in boys under 9 years of age. Among the causes of premature puberty are mild variants of premature puberty of unknown etiopathogenesis, including premature breast development, premature development of pubic hair and premature menstruation. On the other hand, we consider delayed maturation when there is no breast development in girls after age 13 and there is no enlarged volume of testicles above 3 ml in boys after 14 years. The most common cause of delayed puberty is constitutional delayed of growth and puberty, but its pathological reasons should always be considered. Diagnosis and treatment of puberty disorders is difficult, requires careful interviewing, accurate subjective examination, laboratory tests and often also imaging studies.